

Լեւոն Տիր-Պետրոսյանը հարցազրոյց է սկսել «Московские новости» թերթին: Սի ժամանակ հետաքրքրական է սացվում՝ Հայաստանի նախագահը ԵԽՆՎ-ի անդինից է խոսում Հայաստանի ներփակական խնդիրների մասին և ասում, թե արտահերթ ընտրություն չի նախաձեռնելու, Տիր-Պետրոսյանը մոնուկովյան թերթից է գնահատականներ հնչեցնում՝ գնացել ու

Քոշարյանը զնաց, Մերձ Սարգսյանը մնաց թակարդում. ՀԱՅԻ ՏԵՐԵՆԻ

ԱՐԴՅՈՒՆ

«Համեր կարծում են, որ եթե Ղարաբաղը լատերազմ սկսվի, Ռուսաստանը դարձավոր է դաշտանել հայկական կողմին: Սա շատ վանգավոր մոլորդություն է: Այդիսի դարձավորություն չկա», ասել է **Տիգրան Մանուկյանը**, չնայած Գյումրիի ռուսական ռազմաքաղաքները 100%-ով հանարել է Հայաստանի անվանգության երաշխիք, ծիս հանարելով նաև ռազմաքաղաքի Վարձակալության ժամկետի երկարացնումը: Մերժ Սարգսյանը սխալ է արել Թուրքիայի հետ հարթերությունների կարգավորման հարցում. լրագրողի հետարքությանն ի դատավան՝ **Տիգրան Մանուկյան** ասել է, որ նա ամեն ինչ ծիս է արել. «Անհրաժեշտ է այս հարցը միշտ օրակարգում դահել: Քանի որ առանց հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման, առանց սահմանների բացման Հայաստանը զարգանալու հեռանկաններ չունի», ասել է նա՝ միաժամանակ նշելով իր բազմից հնչեցրած ժամկետը, թե Հայաստանը դեռ 1992թ. ցանկանում էր հանաձայնության գալ Թուրքիայի հետ, սակայն Ղարաբաղյան դատրազմում Զելքաջարի մարտեր խանգարեցին այդ գործընթացին. «Հիմա դա մեզ դուր է գալիս, թե ոչ, բայց թուրքեր չեն գնա ոչ մի կարգավորման, բանի դեռ չի լուծվել ղարաբաղյան հարցը: Կյունքեր ղարաբաղյան հարցը, հաջորդ օրը կրացվեն Թուրքիայի հետ սահմանները: Այլ հարցեր գոյություն չունեն»: Նույն կարք, ի դեմ, տեսել էր Զավուուշը մի բանի օր առաջ: Ըստ **Տիգրան Մանուկյանի**՝ ԼՂ հարցում

ապան էլ հաջողություն չերի, աղա դաստերազմը հնարավոր է, բանի որ Արդեօանի համբեռությունը չի հերիի: «Հայաստանը երեք չի նախաձեռնի դաստերազմ, ով էլ որ նրա նախազարդ լինի: Եթե դաստերազմ լինի, աղա միայն Արդեօանի նախաձեռնությանը: Եվ ամենավանգավորն այս է, որ ոչ մեկը չի կարող դահել Արդեօանի ծեփը», ժետել է Լեսն Տր-Պետրոսյանը: Որպես Թշարյանի անզգուց բայից հետ (Տր-Պետրոսյանի ծեւակերպումն է), երբ նա Ֆեղաստանության նասին խստեց ՍԱԿ-ի ամքինոնից, Թուրիիան դիմեց հակընդդեմ բայից: «Եթե դու այդ հարցը բարձրացնում ես, արի ստեղծեմ դասմաքանների հանճանակով, թող ուսումնասիրեն այն: Թշարյանն էլ հայսնվեց այդ թակարդում». «Թշարյանը զնաց, սակայն Սերժ Սարգսյանը մնաց թակարդում: Մեր դիրքորոշումներն այն հարցի շուրջը, որ մետք է Վերականգնելի հարաբե-

սարսափելի է հանարել. «Եվ ոք ոյ հայկական դիվանագիտության ամենահիմար, եթե չաւենի, հանցավոր պիտակն է՝ համաձայնել, որ Ղարաբաղը այլևս բանակցության կողմ չին: Ինչոյիսի գնով էին մենի դրան հասել: Դորս տարի դայտել ենի: 1994թ. հենց Ռուսաստանի օգնությամբ մենի հասան երան, որ Ղարաբաղը որդես երրորդ հավասար կողմ ստացավ միջազգային ճանդաւագագակ կարողությունների ժամանակ կար երկու հայկական եւ մեկ աղրեթանական կողմ: Դա սկզբունի հարց է: Մենի իմբոնորուման կողմնակից ենի: Կոչ որտեղ է Ղարաբաղի իմբոնորումն առանց Ղարաբաղի: Ինչոյն Քայլաւասանը կարող է Ղարաբաղ ներկայացնել միջազգային բանակցություններում: Ինչոյն Քայլաւանը դայմանագրեր կատարության մեջ կատար կարող է կատարել այս պատճենը»:

rn-

ԼՂ հարցով ենթահանձնաժողովը՝ փոխադարձ մեղադրանքների նոր հարթակ

1-hü təhə

Այսուամենայմիվ, ըստ ԵԽԵՎ-ում
Հայաստանի ղասվիրակության դե-
կավարի, եթե փնտրում են Երկխոսու-

թյամ ուղիներ մի կառուցում, որի անդամ են Եւ Հայաստանը, Եւ Աղբեջանը, «աղա բնական է, որ միշի ստեղծենք միջավայր Երկխոսության համար, իսկ փոխաբարձ նեղադրանքները օսա հաճան բացառում են Երկխոսությունը»: Հարգիւնյանի խոսներով, դարաքայան հարցով Ենթահանձնաժողովի ստեղծումը կամ Վերակենդանանցումը բերելու է մի բանի. «Ստեղծվելու է նոր հարթակ, որտեղ հնչելու են փոխադարձ նոր մերօպրամիներ»:

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանի հարցադրումն էլ, ըստ այն, աճբողջովին թխում էր հիմնական մի հարցադրումից. եթե Եւսիկ-օ կոչված է որոշակի վասհության նմուռուս ստեղծելու երկու դասվիրակությունների միջև, աղա Պետք է հասնի նրան, որ առնվազն չինչեն փոխադարձ մեղադրաններ: Այս համատեսում եւս մեկ անգամ կարեւորվում է, որ Հայաստանի

Պատվիրակությունը, ըստ դրա ղեկավարի, միակողմանիորեն հայտարարել է այդ մեղադրանների սառեցման ճամփար:

Ինչ վերաբերում է այդ նորա-
տորիումի ժամկետներին, աղա-
հայկական ղասլիրակությունը ո-
ւելէ ժամկետ չի նշել: «Բայց եթ
տեսնեմ, որ այն մնում է անարձա-
գամի, աղա թնականաբար կդա-
դարեցնեմ»: ասաց Դավիթ Հա-
րությունյանը: հեկ արձագանք կի-
մի, թե ոչ ոչ Հարությունյանը դժվա-
րանում է ասել. «Ամեն ինչ կախ-
ված է քազմարիկ գործոններից,
համենայն նեպս, մենք կատար-
անք մեր խառ»:

իշտ այս այլ արաբարպայան հարցով Ենթաանձնաժողովն արդեն այս ժաքարտվա սկզբին մեկ միաս գումարել է առանց հայկական ուսավորականության: Մրցոյն չեն փորձի Հայաստանի Ենթաայցուցիչներին հաճողել դադարեցնել բոլորը՝ Դավիթ Քառոյթյունյանի կարծիքով, նաև մեխանիզմներ գործի դնելու փորձեր կարվեն, անգամ կփորձեն ճնշումներ գործադրել: «Մենք հա-

Նարում են, որ այդ հանգնաժողովի
աշխատանքը ծիսական վնաս է բեր-
լու, եւ դրա համար էլ առաջարկում
էինք, որ եկեղեց, լուծեն փոքրիկ խօ-
սիր, եւ եթէ հաջողված, մտածեն հա-
ջորդ բայերի մասին: Բայց եթէ փոք-
րիկ խնդիր անզամ ի վիճակի չեն-
լուծելու, ապա հ՞նչ արժեք կարող է
ներկայացնել շատ ավելի մեծ խն-
դիր դնելո»:

Ամեն դեմքում, այս Ենթահանձնաժողովի ակտիվացման փորձերը, ըստ Դավիթ Հարությունյանի, առաջնորդվում են ԵԽՆՎ նախագահի, թուրք դատավանավոր Մելլոր Զավիտօնյանի ներականությամբ եւ Մար փորձնով՝ «օգտագործելու այս կառուցքը Աղրեցանի օգտին նոր բանաձև սամանու համար»։ Եվ անի որ Եկող տարվա հունվարին կավարչի Զավիտօնյանի նախագահության ժամկետը ԵԽՆՎ-ում, Վեհաժողովում հայաստանյան դատավիրակության դեկանարը նշեց։ «Երբ Վեհաժողովի նախագահը փոխվի, կարծում են, ուս ավելի սրափի, ողջամիտ եւ օրբեկիվ նույնություն է լինելու»։

Նախագահ Սարգսյանի հանդիպումը Չափութեալու հետ

Հունիսի 22-ին Արաբուրգում Եվրոխորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ, Վարչապետ Երրողանի «Արդարություն և բարգավաճում» կուսակցության ղազամակր Մենլու Զափուտօղլուն հանդիդել է ՀՀ նախագահ Անդր Արազյանին հետ։

Նույն օրվա համարում նեելով այդ մասին, «Բեյազգագերեթ» թուրքական կայսերջ հանդիպումը չի մնանամասնել: Սակայն նույն է. «Նախանձ Կայսերի նախագահ Սարգսյանի ելույթը, Եվրոպուրի խորհրդարանական վեհաժողովին դիմեց Զավիտուուլյանը: Նա ասաց, որ 2008-ի նուրություններից հետո բավականին ծանր դայնանելում նախագահի դաշտում տառածող տաճանանած Սարգսյանը եկրում խաղավական զգնաժամի հաղթահարությունը ուղղված կարեւոր բայց է կատարել: Սարգսյանի բայցերը մեծապես նոյաստեցին խաղավական մքնարդությունը նորմալացմանը Դայասանում: Զավիտուուլյանին միաժամանակ ընդգծեց, որ երկրի խաղավական ուժերի հետ սկզբնավորված Երկխոսությունը ժողովրդավարության աստվածություն Դայասանի վեճակարուցման առունու կարեւոր առիթ է: Նա հույս հայտնեց, որ նույն ջաները կգործադրյան, որդեսզի համանանան կառուցղական մուտքումն ու Երկխոսությունը դրսեւուի նաև տարածաշրջանի մակարդակով, որն ըստ նրա մեծապես կնոյասի տարածաշրջանում առկա խնդիրների կարգավորմանը, տարածաշրջանային կայունությանն ու համագործակցության ամրադիմանը»:

Տարածաշրջանը զարգանալու է աղքատականության ուժի զուգադրությունից

օր կազմակերպում է ռազմական շերթ, որ չի խսում այն մասին, որ ըսլա կողմն իր ցանկանում է օգսվել Կազմանի ննձեռած հնարավորությունից: Ադրբեջանական «Քիզիմ յոլ» թերթին սկած հարցազրույցում Ռազմական վերլուծության հետազոտությունների կենտրոնի դեկավար, զնողացես Լիդիրիմ Մենմեհովը հայտարարել է, որ Բաֆվում հունիսի 26-ին կայանալիք զինվորական շերթը բաղաբական նոյատակ է հետազնություն: «Սա ոչ միայն նոյատակ ունի ցուցարել մն երկիր ռազմական ուժը, տեսնիկական հնարավորություններ, մասնաւոր կարուղվաննը, ասկինկական գործողություններում Վարդեսությունն ու տեսնիկական միջոցներից օգսվելու կարողությունը: Սա առաջին հերթին բաղաբական, հոգեբանական նոյատակն ունի: Այս շերթը անմիջական արնչություն ունի Հայաստանի հետ բանակցություններին, Կազմանում Հարաբաղ հարցում Հայաստանի հետ բանակցություններին», նեւի եւ բարական մինչեւուն:

Իրաւանցում՝ Կազանից առաջ

չինչն այս հայտարարության մեջ
կրկնվել է) առաջարկվող հիմնարա
սկզբունքներով Հայաստանի եւ Արք-
թօնանի միջեւ կնքված որեւէ փաս-
տաթուղթ՝ առաջարկելով բաղդա-
կան կամք դրսեռել եւ խաղաղ բա-
նակցությունների նոր ձեւաչափ ըն-
դունել (Աերժ Սարգսյանի ասած՝ Եպ-
րողայի խորհրդող): Որեւէից այս-
դիմիսի վաս սղասալներ, չգիտեն,
բայց, օրինակ, ՀՅԴ-ական Դայր Կա-
րամետանը վաս սղասելիք չըներ
առանձնատես Կազանից, խանի որ,
ըստ նրա, Աղրբեջանը դաշտաս չէ
խաղաղ կարգավորման եւ փոխզի-
ջումների, իսկ Հայաստանը դա-
շտաս է, Աերժ Սարգսյանն էլ է դա
նեւել, իսկ դատերազմը հիյ է նրա-
նով, որ այն կվերածվի Երրորդ հա-
մաշխահային՝ տարածաւությանի
բոլոր Երկրների ներգավաճանը: Մի
խոսուց ահա այստիմի հիանան-
ցում Կազանի այսօրվա հանդիպու-
մից մեկ օր առաջ, չգիտենք իրա-
կան, թէ՞ մի փորտ ժըթայական ու կո-
նումնեսուրացին:

«ԱՅՋ» ՕՐԱԹԵՐԺ
Դատարակութեան հ սահի
Նիմնադիր եւ հրատավակիչ
«ԱՅՋ ՕՐԱԹԵՐԺ» ՍՊԸ
Երևան 0010, Համբարձուտեան 47
Փախ 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am

Գյուղական խմբագրի
3ԱԿՈԲ ԱԵՑՏԻԹԵԱՆ / hեռ 521635
Խմբագրի
ՊԱՐՈՅ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / hեռ 529221
Հաւաքաղականին (զոլազո՞) / hեռ 582960
Լրացմանի սենակ / hեռ 581841
Համակարգ. ծառայութիմ / hեռ 582483
Ընթացակարգութեան լրահամար բառապարփակ
/ hեռ 529353
Համակարգային շարուածիք «Ալգ» թթիք
Թթիք նիւթերի ամրոցական բ մասնակի
արտադրամներ տուագիր նամակի միջոցով,
ողջինականութեան առաջարկութեան կամ
հանձնանոցով, առանց խճագրութեան
գրանց համաճայնութեան խսիր արգել-
ում են հանճայնութեան դժուակային իր-
ութեան մասին օրենք:
Նիւթերը չեն գրախոսութ ու չեն վերադար-
տում:

յում եւ Լ'Ավկիլայում եռանախագահների արած հայտարարություններից: Ըսդհանուր եղը, որ կա այս բոլոր հայտարարությունների մեջ, ու որը բնակ էլ հակահայկական չէ, իննօքնաման իրավունքի հսակ ընդունման է: Մինենոյն ժամանակ, եթե ինչչուս Լ'Ավկիլայում, այնուա էլ Սուսկուկայում եռանախագահների հայտարարությունները բացառադես «խորհրդավական», որուակի «Պարզաբանման» խորհուրդ ունեին, ապա Դոփիլում Մինսկի խմբի համանախագահող Երկրություն դարձան իրավիճակը «գնահատող»: Մասնավորապես ԼՂ հիմնահարցի կարգակիրման մինչ այս հնչեցրած եւ ոչ մի հայտարարություն տեսան եռանախագահները չին նեւ, որ «...առաջարկված եւ բնարկված (կողմերի միջեւ-Հ.Ա.) հիմնարար սկզբունքների վեշշնական սարերակը արդա ու հավասարակշռ հիմք է աղահովում համադարձիկակ խաղաղ կարգավորման ճական համար»: Եթե դոփիլյան հայտարարության այս մեջքերմանն ավելացնեն նաեւ նոյն հայտարարության՝ «Այդ փաստաթուղթը (հիմնարար սկզբունքների առաջարկված վերջին սարերակը-Հ. Ա.), որը հիմնաված է Քելսինյան եզրափակիչ ակցի ու 2009-ի հունիսին, Լ'Ավկիլայում ու 2010-ի հունիսին Սուսկուկայում մեր համատեղ հայտարարություններում ներկայացված սարրերի վրա, կողմերին հնարավորություն է տալիս հաղթահարելու իրերի ներկային անընդունելի դրությունը», մասը, ապա տեսանելի է նաեւ, որ Դոփիլում արած հայտարարությունը Սեղվերից, Օքաման եւ Սարկոզին նաեւ ճնշում են գործադրում հակամարտ կողմերի վրա, հետևաբար բավական տրամաբանական եւ սղասելի է, որ ավելի ուշ՝ Ստեփանակերտում նախագահ Բակո Սահակյանի հետ հանդիպումից հետո, Մինսկի խմբի ֆրանսիացի հանա-

Նախագահ Բենուա Ֆասիեն դիմի հայտարարի. «Մենք հույս ունենք, որ նախագահների՝ Կազմանում կայանալիք առաջիկա հանդիդանը կողմենը հավանություն կտան կարգավորման համար առաջարկվող փաստաթրիթ արդեն Վերջնական տարբերակին: Խոսքն այն փաստաթրիթ մասին է, որը կողմերին է առաջարկվել մոտ երեք ամիս առաջ Սոցիում»: Ի եղան, Դովիդի հայտարարության ժեմաստում նշվածությունը երեք ամիս առաջ՝ մարտի 5-ին Սոցիում կայացած Սարգսյան-Մեդվեդե-Ալիեւ հանդիդան ժամանակ ներկայացված հիմնարար սկզբունքների Վերջնական տարբերակի մասին էր խսկվում:

Ինչեւ՝ անկախ նրանից, թե կոնկրետ հիմնարար սկզբունքների Վերջնական, թե «նախապետօջին», թե ըսկը որեռորդ տարբերակը կներկայացվի կողմերին հունիսի 25-ին:

ի՞նչ հավանական սցենարներ են
հնարավոր:

Կամ նախազահները ոչինչ չեն ստորագրում ու ոչինչ չեն հայտարարում, ինչը կնքանակի այստան «գրպանդված» Կազանի ու սրանից ածանցյալ՝ ոռոսական նախաձեռնության ճախողությ, ինչը դատկերացնելն անգամ դժվար է: Կամ նախազահները ստորագրում են հերթական «մարդասիրական» հայտարարությունն ու հայտարարում, որ «մեկ ու եական բայլով է առաջ գնացին իհմնահարցի կարգավորման ճանադարին»: Կամ նախազահները ստորագրում են փաստաթուղթ, որտեղ փոփրին, բայց եական նոր սար է ներմուծվում, օրինակ, կողմերը դարտավորվում են դիմուկահարեցին հանել առաջնա գիշեց գիշեց, եւ վեցադիւ կամ էլ նախազահները ստորագրում են առաջարկված սկզբունքները՝ որդես խաղաղ բանակցություններ սկսելու հիմք: Միայն այս վերջինի անվանումը հուևում է, որ եթե անգամ նախազահներ Սարգսյանն ու Ալիեւը Կազանում սկզբունքները ստորագրեն, դա որեւէ կերպ չի կարող նշանակել որեւէ բանի ավարտ, ավելի դարձ ասած՝ իհմնահարցի լիւծում: Բանակցությունները, որեն դարպանակ բախսի բուն իմաստով չեն էլ սկսել, արամ ընդամենը սկզբունքներ են, որոնք հակամացար կողմերը, եթե ստորագրեն, աղա դարտավորվում են վեցների որդես խաղաղ բանակցությունների համար հիմք, ընդ որում, շատ հասկանաւական է, խաղաղ բա-

Նակցությունների ողջ ընթացքի համար: Այսինքն, եթե սկզբունքները ստորագրելուց հետո, երբ կողմներն արդեն կահստանեն խաղաղության մեջ՝ դպյանագիր մշակման ժողովը, ու, եթե, օրինակ, Բարեն համաձայն չկին կամ չընդունի, որ ինքը դեմք է ճանաչի ՀՂ-ի ներկա կարգավիճակը ժամանակավորապես, որն ինչպես գիտենի, միջազգային հանրությունը, համաձայն նույն սկզբունքների, դեմք է անի, առաջ, Երեսնը, կարող է եւ դեմք է իր հերթին հրաժարվի կատարել սկզբունքների իրեն ոչ այնքան «հաճելի» դրույթներից ցանկացածը: Խոկ եթե հաշվի առնեն, որ ԼՇ հիմնահարցի նմանը բարդ լինդրում առաջարկված սկզբունքներից թեկուզ մեկ-Երկուսին շահմածայնումը նշանակում է անհամածայնություն սկզբունքներին ամբողջապես, արդև հասկանայի է, որ Կազմանում՝ «համաձայն ԵՄին»

սուրագրությունները դեռ ոչինչ չեն նշանակում, սկզբ լինելոց բացի, եւ կողմերին տախու են մանրեւելու բազմաթիվ տեղեր:

Բացի սրանից՝ ի՞նչ դեմք է կատարվի Կազմառում փոխադարձ համաձայնությամբ՝ սկզբունքներն ընդունելուց հետո։ Սա բավական լորու ու բավական երկարածն իրավական գործընթաց է առաջին հերթին։

Տեսե՛, նույն «ԼՂ-ին տրամադրել միջանկալ կարգավիճակ, որը դեմքն է ճանաչվի միջազգային հանրության կողմից» դրսյալ, որն ավելի վաղ Կասպրեհիկը դարձաբանեց, թե «չի կարող ավելի նվազ լինել ԼՂ-ի ներկա կարգավիճակից», այսինքն՝ փաստացի ԼՂ-ի միջազգային ժամանակավոր ճանաչումը։ Այդքանին համար նշանակում է սահմանադրական փոփոխություններ՝ իր բոլոր ընթացակարգերով ու ժամանակատրությամբ։ Ըստ Այդքանին սահմանադրության՝ ԼՂ-ն Այդքանին մաս է, հետեւաբա ԼՂ-ի «որեւ այլ կարգավիճակ» ընդունելու եւ ճանաչելու համար Բարին դեմքն է սահմանադրության փոփոխությունների փաթեթ դմբ համաժողովական հանրավեհ, որի արդյունքներն ու մանավագի հետեւամբները, եթեկայ Այդքանին նման «ամեն ինչ դարձ է մինչեւ ընթացությունները» երկի համար, բավական դժվար է կրահել բանին խոսք Բավի համար խիս օգայուն Դարաբաղի մասին է։ Նույնը վերաբերում է նաև ԼՂՀ-ին, որին

սահմանադրության համաձայն էլ՝
ԼՂՀ-ը նախկին ԼՂԻՄ-ն է՝ գումարած շրջակա, ազատագրված 7 շրջանները։ Եթեևաբար՝ այնտեղ ադրբեյջանցի փախստականների վերադարձ, մանավանդ ինչ-ինչ տարածերում խաղաղությունը ուժին ժաղաքյուն, վիճելի կամ անցումային տարածենք սահմանում ապահովելու համար անհրաժեշտ նույնության անհրաժեշտ փոփոխությունների ենթակել։ Սակայն, այստեղ մեկ այլ ու բավկական նշանակալի յուրահասկություն կա։ Ստեփանակերտից որեւէ մեկը մեկնո՞ւմ է Կազմա՞ն ոչ, հետեւաբար՝ Կազմանում, եթե անգամ սկզբունքներ քայլուր համաձայնեցվում են, կա՞ Ստեփանակերտից սուրագրությունը՝ ոչ, այս ամենից էլ հետեւաբար՝ Ստեփանակերտը որեւէ կերպ դարձավորվածություն ունի՞ իրականացնելու սկզբունքնե-

Եթ, եթե անգամ նրանց տակ կան Դայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների սուրագործություններ՝ ի հարկեւ եւ անունը՝ ոչ, չունի: Դարավո՞ր է, որ Ստեփանակերտը, Ազգային նախատեսված գործողությունները չկատարելու համար, ենթարկվի միջազգային հանրության ճշումներին, ինարավոր է: Սակայն եթե դա Ադրբեջանն է, աղայ դա կարող է նաևնակել միայն որպեստազմ, ինչ անթույլատեղիության մասին բազմիցս խոսելու են համանախազահները: Եթե դա համանախազահներն են, կամ առհասարակ՝ միջազգային հանրությունը, աղայ առաջանում է բազական տրամարանական հարց՝ ճնշում են, բայց ո՞ւ՞մ: Միջազգայնութեն ճանաչված Երեանու Կազանում սուրուագրէ է, իսկ չճանաչված Ստեփանակերտը չի ընդունում այդ Ազգային նախագահները, ինչի հրավիրուն ունի: Այս սիմբոլ՝ որդեսազի միջազգային հանրությունը կարդանա ճնշել Ստեփանակերտին, նախ դեմք է ճանաչի, թե ում է ճնշում, իսկ եթե ճանաչի, աղայ էլ ինչո՞ւ ճնշել... Նետեաբար՝ բավական տրամարանական եւ սպասելի կիրին, եթե Կազանից հետո (եթե նախազահները սուրագութեն, որ առաջարկված սկզբունքներն են իմբ ընդունում) համանախազահները հանդիս գան հայտարարությամբ, որով Ստեփանակերտը կվերականգնի ի տեղ բանակցությունների՝ այս դեմքում արդեմ իսկապես սկսված բանակցություններ սեղանի ժողով:

Այստիսկ, ամփոփելով այս ամեն՝ նկատեն. Եթե անզամ Կազանում նախազահները ստրագրում են սկզբունքների համաձայնության վերաբերյալ փաստաթուղթ, աղա դա միայն նշանակում է իրական սահմանադրության վերաբերյալ փաստաթուղթ, որտեղ կողմերից յուրաքանչյուրը կարող է մասնակի լինել: Դժենաբար՝ սկզբունքներում անագրված յուրաքանչյուր դրույթ ամենեին էլ դարտապիր չէ, որ հենց այդ ժամանակ է ունենալու խաղաղության մեջ դայմանագրում, ընդ որում ինչողևս «հայանդաս» դրույթ ները, այնուս էլ «կասկածեիներն» ու «աղրեցանանդապաներն»: Կոնկրետ օրինակ, Եթե, ասենք, Աղրեցանը դա դահնջում է իր փախստականների վերաբարձր ԼՂ եւ շրջակա տարածներ, աղա հեյկական կողմերը նույնութեա կարող են դահնջել հայ փախստականների վերաբարձր ԼՂ-ի օկուպացված շրջաններ՝ Հափո-

Կազմակերպություններ

«Ի՞նչ երկրում» բռնկվում են անզամ գիտնականները

Հունիսի 20-ին Դրզստանի մայրաքաղաք Բիշեթկում ավարտվեցին «ԱՊՀ Երկների Երիտասարդ գիտնական-դասմաբանների 6-րդ միջազգային ամառային դղրոցի» աշխատանքները։ Այս միջոցառմանը նաև նակցում էին Երիտասարդ դասմաբաններ ԱՊՀ բոլոր Երկներից, այդ թվում՝ Հայաստանից եւ Աղրթեջանից։ Նախանձ միջոցառմանն անդրադառնալը, հիշեցնենք, որ անցյալ աշրջ լաւագույն առողջապահության դրամագույն համար առաջարկություն է հանդիսանում։

ռաջարկել էր մի բան ուս առաջա-
տար դասմաբան-գիտնականների՝
ուսումնապիրություններ կատարել ել
դարձել, թե ԱՊԴ եկընթից որոն
են, որ դրցագործեից սկսած չեն
կեղծում դասմությունը,
եւ որոն են կեղծում ամենատարեր
մակարդակներով։ Հարցման ար-
դյուններն «Ազգը» ներկայացրել է
անցյալ տարվա համարներում, դար-
ձաբես կրկնեն, որ ուս դասմա-
բանների ուսումնասիրությունների
համաձայն՝ Հայաստանու ու Բելա-
ռուար ԱՊԴ տարածաշրանում այն
եզակիներն են, որտեղ դասմությունը
չի կեղծվում, իսկ Արդեքանը, բա-
վական ուսագրավ և փաստացի ա-
դացուցված, «խայտառակվել էր»։
Ընդ որում այս ուսումնասիրություն-
ների արդյունները տեսադրվել են
kremli.org դետական կայթօպում, ինչ

Համաձայն ադրբեջանական վեր-
հիշյալ կայի՝ «Խաչարյանը, խստ-
լով ԼՂ իհմնահարցի լունժնան գոր-
ծով Սովորյանի ունեցած դերը ու
նշանակության կարտորության մա-
սին, դարբերաբար կրկնել է «Լեռնա-
յին Ղարաբաղի Ղանրաբետություն»
եւ «Ղարաբաղցիներ» տեմիները
(չակերսները՝ ադրբեջանական
բնագիշ-Շ. Ա.):» Այս անվանումնե-
րը, ինչոքս գհեցնել, հարեան երկում
շատերի համար հնվնահրաբետման
թերացումների են բերում։ Օրինակ՝
գրի միջազգային ցուցահանդեսում
հասուն ադրբեջանցի տղամարդ կա-
րող է հարձակվել երիսաւարդ հայ
աղջկների դաշտասած ցուցա-
րահի վրա՝ զուս այն դաշտառով, որ
այնտեղ փակցված են ԼՂ-ն խորհր-
դանուող դաստաններ եւ այլն։ Սա-
կայն տարօրինակ է, որ անզամ ադր-

թեզանցի գիտականները կարող են չշիրաբեն լինեն, եթե լուս են «դարձաղի» բարը: Նոյն արդեշխանական աղյօսի համաձայն, Արքեջանի ԳԱԱ դրվագան Ձեինու Ալեքսանդրովը՝ «քավական տաճարամական» հարց է ուղղել Խաչատրյանին թե «այդ դարագայում ինչո՞ն Հայաստանը չի ճանաչում այսպես կոչված Լեռնային Դարաբաղի Հանրապետությունը»: Մենք մի փոքր ուս կանորդառնանք, թե ինչո՞ւն է դատասիսնել այս հարցին Խաչատրյանը, ինչ առաջմ, նույն, որ ըստ արդեշխանական կայիշ՝ «Խաչատրյանը Եւկանամանի չի հմացել, թե ինչ տասկամանի այսուհետեւ, ընդունելով որ ՀՀ-ի ցողակա տարածները Հայաստանն օկուլացրել են, նույն է, որ իր երկրն այդուն է վարել, բանի որ ընթանում էր դատապահ, եւ Հայաստանը սիմվլած գրավում էր Ծորանոց տարածները»: Այստեղ հարկ ենի հանդում երկու էսկան ճշումներ անելու մասի ինչ միջոցառում էր Բիշեմկում ինչ թենայով, ինչո՞ւն եւ ինչո՞ն դետեկտու է Երիտասարդ դատամարտությունից, որը դեռ չի ավարտվել, որը գտնվում է խաղաղաբանակցային գգայում փուլում, եւ ուրեմն, ինչո՞ւն նկատեց օրեր առաջ Ո՞Դ արտգործնախարա Սերգեյ Լավրենտի վոլը՝ «Քիմա կարեւոր չխանգարելու

է»: Եվ Երկրորդ՝ չի թվում, որ լուսականականը, ապէլին՝ դարզամետը գիտակից մարդն ուղղակի չի կարող նման կերպ դատավանել հարցին թէ՝ «Դատերազմ էր ընթառում և Րայականը սիրոված էր գրավել նորա նոր Տարածութ»: Տեսնենք, թէ ինձո՞ւ խաչարյանն ինչ է կարծում այս ամենի մասին: Նախ նույնի, թէ ինչողեւ է իրականում աղրեցանցի դոկտորանիշի հարցին դատասխանել համար գիտականը. «Հս իս Քայասամն իշխանությունները ճիշտ են Վարչվարչինականականական այս փոխում դեռևս չափանշելով ԼՂԴ անկախությունը: Սակայն Քայասամն կամ նաև ճշգրիմախսութեան որոնից ցանկանում եւ դահանջում եւ ԼՂԴ-ի ձանաշում իհան: Միեւնույն ժամանակ, Քայասամն իշխանությունները ժեւում են, որ եթէ Աղրեցանը անձնական դատերազմ ձեռնարկի, առաջարկ երեւանն անմիջապես կճանաչվել է Հայաստանի անկախությունը, եւ այս ամենն ի վեցոյ կրտի Աղրեցանին նոր կորուսներ»: Փաստեն, սասցլսն է որ աղրեցանցի դոկտորանը՝ «այս ամենն ի վեցոյ Աղրեցանին կրտի նոր կորուսներ» բառեր հասկացեած, որ «Խաչարյանն ընդունել է Քայասամնի կողմից աղրեցանական հողերի օկուլացիան», բանի ուղարկում է «նոր կորուսներով»:

Կայ Խաչատրյանի դատավորական առաջին մասն ընդհանուրպես չի հաս կացել կամ չի ցանկացել հասկանա բանի որ այդ մասին աղբեջանակա աղյուններ առհասարսկ լրու են:

Եթ Վեցովմ՝ մի բավկական ուժա րաւ երեսութիւն մասին կաղված հեմ Բիշտիկի «կրտեր» են: Եթէ աղբեջա նական աղյունները, բավկական չեն, ո միջոցառման մասին աղատեղեկա վկրթում են տարածում, նաև ավա տում են հեգնական, սղարանայինքներ կամ չարտիյան նորամների համա նաղակերում, աղա խաչատրյան ի խոսքը, որով, ընդգծեն, դատաստա նել է աղբեջանական փաստացի աղատեղեկավկրթյանը, ավարտու հետեւալ կերպ: «Դարգելի աղբեջա զի երհասարդ ասդիրաններ, անհ րածես է լավ ուսումնասիրի դատան բյունը եւ ոչ թե միավորներ շահե կերծ «հայրենասիրությունից»: Պետ օրինակ վեցներ ծեր ավագ գործըն կերներից, որոնց են, ի դեմ, մեմ ո նեն ծերավորված նորման դրժեսիր նալ եւ մարդկային հարստերությունը ներ, եւ որոնց են կարելի է, ու կարծու եմ, անհրածես է գործակցել, որդեռ զի մուտքեննեմ խաղաղությունը մեր եւ կու ժողովությունին»: Ահա եւ «կոր մերի կառուցողականության մասին եւ, ինչո՞ւ ոչ, Կազմանին ընդառաջ...»

